

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MUĞLA KAVAKLIDERE BELEDİYESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	12
7. DENETİM BULGULARI	12

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri ve Değişim Oranları	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri ve Değişim Oranları	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması ve İfası Belirli Bir Süreyi Gerektiren Alımlar İçin Sözleşme Düzenlenmemesi
2. Yapım İşlerinde Süre Uzatım Kararlarının Hatalı Şekilde Verilmesi
3. Doğrudan Teminle Gerçekleştirilen Yapım İşlerinde Alımlarda Alıma İlişkin Teknik Şartname Hazırlanmaması
4. Ödeme Emri Belgelerinin Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğine Uygun Olarak Düzenlenmemesi
5. Taşınır Kayıt Yetkilisi ve Taşınır Kontrol Yetkilisi Görevlerinin Aynı Kişide Birleşmesi ve Taşınır Konsolide Görevlisinin Belirlenmemesi
6. Belediyenin Mülkiyetinde Olan Arsanın İşgal Edilmesi ve Bu İşgalle İlgili Herhangi Bir İşlem Yapılmaması
7. İşgal Edilen Belediye Taşınmazları İçin Ecrimisil Alınmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belde halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Kavaklıdere Belediyesi 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını

karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

T.C. Kavaklıdere Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 9 Meclis üyesinden oluşmaktadır

Belediye teşkilâtı, norm kadro esaslarına uygun olarak Belediye teşkilâtı, norm kadro esaslarına uygun olarak 1 Belediye Başkan Yardımcısı ile Mali Hizmetler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü ve Zabıta Müdürlüğü olmak üzere 4 müdürlükten oluşmaktadır.

22.02.2007 tarih ve 26442 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına

Dair Yönetmelik” hükümlerine göre Kavaklıdere Belediyesi’nde memur norm kadro sayısı 90 olup bu kadroların 13’ü dolu, 77’si ise boştur. Norm Kadro Yönetmeliği’ne göre kurumda sürekli işçi norm kadro sayısı 44 olup, 2 sürekli işçi kadrosu doludur.

Kavaklıdere Belediyesinde 13 memur, 2 işçi ve 34 şirket personeli olmak üzere toplam 49 kişi çalışmaktadır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel	Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı
Memur	90	13	77
Sözleşmeli Personel	-	-	-
İşçi	44	2	42
Geçici işçi	-	-	-
Toplam	134	15	119
Şirket Personeli	34		

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 12’nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe, belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Kavaklıdere Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir. Belediyenin 2024 yılına ilişkin mali durumunu gösteren tablolar aşağıda yer almaktadır.

İdarenin 2024 yılı ödenek durumu ve bütçe giderleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod 1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek	Bütçe İle Verilen Ödenek	Ek Ödenek	Eklenen / Düşülen Ödenek		Ödenek Toplamı	Bütçe Gideri Toplamı	İptal Edilen Ödenek	Ertesi Yıla Devreden Ödenek
1	Personel Giderleri	0	13.424.000,00	0	1.555.000,00	0	14.979.000,00	13.814.451,68	1.164.548,32	0
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0	1.247.000,00	0	51.000,00	0	1.298.000,00	1.230.906,08	67.093,92	0
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0	59.905.000,00	0	6.406.000,00	0	66.311.000,00	45.348.517,44	20.962.482,56	0
4	Faiz Giderleri	0	50.000,00	0	0	0	50.000,00	0	50.000,00	0
5	Cari Transferler	0	3.443.000,00	0	335.000,00	0	3.778.000,00	1.446.651,07	2.331.348,93	0
6	Sermaye Giderleri	0	96.043.000,00	0	6.256.000,00	30.000,00	102.269.000,00	52.055.169,07	50.213.830,93	0
7	Sermaye Transferleri	0	203.000,000	0	0	0	203.000,00	183.202,09	19.797,91	0
8	Borç Verme	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Yedek Ödenek	0	16.000.000,00	0	0	14.573.000,00	1.427.000,00	0	1.427.000,00	0
Toplam		0	190.315.000,00	0	14.603.000,00	14.603.000,00	190.315.000,00	114.078.897,43	76.236.102,57	0

2024 mali yılı bütçesi ile 190.315.000,00 TL ödenek öngörülmüştür. Yıl içinde 114.078.897,43 TL bütçe gideri yapılmış ve kalan 76.236.102,57 TL ödenek iptal edilmiştir.

İdarenin 2024 yılı tahmini bütçe gelirleri, gelir gerçekleştirmeleri ve gerçekleştirme yüzdeleri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	6.957.000,00	6.929.300,58	100,00	6.929.200,58	99,60
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	7.344.000,00	11.715.448,36	270,00	11.715.178,36	159,52
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	42.987.000,00	52.033.218,64	0	52.033.218,64	121,04
05- Diğer Gelirler	35.912.000,00	49.780.200,75	0	49.780.200,75	138,62
06- Sermaye Gelirleri	97.115.000,00	124.325,00	0	124.325,00	0,13
08-Alacaklardan Tahsilat	0	0	0	0	0
Toplam	190.315.000,00	120.582.493,33	370,00	120.582.123,33	63,36
09- Red ve İadeler	0				0

Toplam	190.315.000,00	120.582.493,33	370,00	120.582.123,33	63,36
--------	----------------	----------------	--------	----------------	-------

Buna göre 2024 yılında net bütçe geliri %63,36 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%99,60), teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%159,52), alınan bağış ve yardımlar (%121,04), diğer gelirler (%138,62), sermaye gelirleri ise (%0,13) oranında gerçekleşmiştir.

İdarenin 2024 yılına ilişkin bütçe ödenekleri, gerçekleşen bütçe giderleri ve gerçekleşme yüzdeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	14.979.000,00	13.814.451,68	92,23
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.298.000,00	1.230.906,08	94,83
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	66.311.000,00	45.348.517,44	68,39
04- Faiz Gideri	50.000,00	0,00	0,00
05- Cari Transferler	3.778.000,00	1.446.651,07	38,29
06- Sermaye Giderleri	102.269.000,00	52.055.169,07	50,90
07- Sermaye Transferleri	203.000,00	183.202,09	90,25
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	1.427.000,00	0,00	0,00
Toplam	190.315.000,00	114.078.897,43	59,94

Buna göre 2024 yılında bütçe giderleri %59,94 seviyesinde gerçekleşmiştir.

İdarenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve değişim oranları aşağıdaki tablolarda yer almaktadır:

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri ve Değişim Oranları

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	3.012.361,53	4.323.234,25	6.929.300,58	43,52	60,28
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.556.168,89	5.808.737,83	11.715.448,36	63,34	101,69
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	33.566.494,22	36.339.140,81	52.033.218,64	8,26	43,19

Diğer Gelirler	16.057.639,39	30.213.987,59	49.780.200,75	88,16	64,76
Sermaye Gelirleri	13.020.952,92	2.977.370,80	124.325,00	-77,13	-95,82
Toplam	69.213.616,95	79.662.471,28	120.582.493,33	15,10	51,37
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	0	0	370,00	0	
Net Toplam	69.213.616,95	79.662.471,28	120.582.123,33	15,10	51,37

Tablodaki verilere göre, 2024 yılında İdarenin gelirleri bir önceki yıla göre 40.919.652,05 TL'lik (%51,37) artış göstermiştir. Bu çerçevede; vergi gelirlerinde 2.606.066,33 TL (% 60,28), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 5.906.710,53 TL (%101,69), alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 15.694.077,83 TL (%43,19), diğer gelirlerde 19.566.213,16 TL (%64,76) artış, sermaye gelirlerinde 2.853.045,80 TL (%95,82) tutarlarında azalış gerçekleşmiştir.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri ve Değişim Oranları

Bütçe Giderinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	3.201.706,97	6.478.030,53	13.814.451,68	102,33	113,25
SGK Devlet Prim Giderleri	438.916,55	750.064,41	1.230.906,08	70,89	64,11
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	19.893.587,20	35.700.958,39	45.348.517,44	79,46	27,02
Faiz Giderleri	487,32	0,00	0,00	-100	0
Cari Transferler	604.145,93	1.283.016,94	1.446.651,07	112,37	12,75
Sermaye Giderleri	40.462.331,42	43.052.672,81	52.055.169,07	6,40	20,91
Sermaye Transferleri	50.760,78	81.354,49	183.202,09	60,27	125,19
Toplam	64.651.936,27	87.346.097,57	114.078.897,43	35,10	30,61

İdarenin bütçe giderleri toplamı 2024 yılında 2023 yılına göre 26.732.799,86 TL (%30,61) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde 2024 yılında personel giderlerinde 7.336.421,15 TL (%113,25), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinde 480.841,67 TL (%64,11), mal alım ve hizmet giderlerinde 9.647.559,05 TL (%27,02), sermaye giderlerinde 9.002.496,26 TL (%20,91), cari transferlerinde 163.634,13 TL (%12,75), sermaye transferlerinde ise 101.847,60 (%125,19) artış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın İdarenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2024 yılı Faaliyet Gideri 186.706.649,11 TL, Faaliyet Geliri 367.171.405,96 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 180.464.756,85 TL olarak gerçekleşmiştir.

Kavaklıdere Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Kavaklıdere Belediyesi Personel Limited Şirketi	100.000,00	100.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Kavaklıdere Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar

- 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
- 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç

kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

İç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanması kapsamında yapılan incelemeler sonucunda iç kontrol sistemleri ile ilgili tespitler aşağıda kısaca belirtilmiştir.

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları belirlenmemiştir. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışması yapılmamıştır. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir. Kurumda ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlaması yapılmamıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

5393 sayılı belediye Kanunu'nun 41'inci maddesine nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plan ve performans programı hazırlanması zorunlu değildir. Belediye'nin nüfusu 2024 yılı nüfusu 10.834 olması nedeniyle İdare tarafından stratejik plan ve performans programı hazırlanmamıştır. Ancak, İdarece iç kontrol risklerinin belirlenmesi ve risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmış olup kurum internet sitesinde yayımlanmaktadır. İdarede veri kayıt ve dosyalama sistemi mevcuttur. Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmakta olup, bilgi yönetim sistemleri bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde dizayn edilmiştir.

İzleme Standartları

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur. İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Muğla Kavaklıdere Belediyesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması ve İfası Belirli Bir Süreyi Gerektiren Alımlar İçin Sözleşme Düzenlenmemesi

İdare tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesi d bendi uyarınca doğrudan teminle gerçekleştirilen alımlarda yasaklılık sorgulamasının yapılmadığı ve ifası belirli bir süreyi gerektiren alımlar için sözleşme düzenlenmediği görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "Doğrudan Temin" başlıklı 22'nci maddesinin d bendinde, belediye sınırı dâhilinde idarelerin 01.02.2024-31.01.2025 tarihleri arasında 622.756,00 TL'ye

kadar mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulüne başvurulabileceği belirtilmiştir.

11 Temmuz 2023 tarih ve 32245 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğ’in “Alımlara ilişkin uygulama esasları” başlıklı 4’üncü maddesinin sekizinci fıkrasında, “*Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limitler dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığı kontrol edilir ve bu kişinin listede bulunduğu anlaşılması durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaz.*” hükmü yer almaktadır.

Anılan mevzuat hükümlerine göre idarelerin parasal sınır dâhilinde doğrudan temin yöntemiyle alım yapmaları durumunda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının Kamu İhale Kurumunun internet sitesi üzerinden kontrol edilmesi ve ilgili kişinin yasaklılar listesinde bulunduğu anlaşılması halinde söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, İdare tarafından 2024 yılı içerisinde 4734 sayılı Kanun’un 22’nci maddesinin birinci fıkrasının d bendi kapsamında doğrudan teminle gerçekleştirilen alımların genelinde yasaklılık sorgulamasının yapılmadığı görülmüştür.

Öte yandan, İdare tarafından doğrudan temin yöntemi ile gerçekleştirilen ve ifası belirli bir süreyi gerektiren alımlarla ilgili olarak, yukarıda bahse konu edilen Tebliğ’in “Alımlara ilişkin uygulama esasları” başlıklı 4’üncü maddesinin beşinci fıkrasında “*Teslimi, sunumu veya yapımı belli bir süreyi gerektiren alımlar ile Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda sözleşme imzalanması zorunludur.*” hükmü yer almaktadır.

Anılan mevzuat hükmüne göre doğrudan teminle yapılan ve teslimi, sunumu veya yapımı belli bir süreyi gerektiren alımlarda sözleşme imzalanması zorunluluğu bulunmaktadır.

Yapılan incelemede, İdare tarafından 2024 yılı içerisinde doğrudan teminle gerçekleştirilen ve ifası belirli bir süreyi gerektiren Muhtelif Yapılarda Elektrik Bakımı, Salkım Mahallesi Sosyal Tesis Asma Tavan Yapımı, Nebiler Mahallesi Taş Duvar Yapımı, Salkım Mahallesi Ulaşım Yolu Bitüm Kaplama Yapılması gibi işlerin sözleşme düzenlenmeden gerçekleştirildiği görülmüştür.

İdare tarafından doğrudan teminle yaptırılan ve belirli bir süreyi içeren işlerde sözleşme yapılmaması, hizmetin ifası sürecinde yaşanabilecek aksaklıklarda ve hukuksal anlaşmazlıklarda idare açısından hak kaybı doğurma riski taşıdığı gibi yüklenicinin alım ile ilgili sorumluluklarını zamanında ve uygun nitelikte yerine getirmemesi durumunda idarenin yaptırım uygulama imkânını da ortadan kaldırmaktadır.

İdare tarafından 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi d bendi uyarınca doğrudan teminle yapılan alımlarda, alıma karar verilmesi aşamasında yasaklılık sorgulamasının yapılması, ifası belirli bir süreyi gerektiren mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde sözleşme düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Yapım İşlerinde Süre Uzatım Kararlarının Hatalı Şekilde Verilmesi

Belediyenin ihale ettiği Kavaklıdere İlçesi Nebiler Mahallesi Kuyualan Yerleşkesi ve Ortaköy Mahallesi Muhtarlık Binası Yapılması işinde ilk olarak yersiz süre uzatımı verildiği, sonrasında ise iş artışı ile uyumsuz bir şekilde süre uzatımı verildiği; Kavaklıdere İlçesi Muhtelif Mahallerde Kilitli Parke taşı, Begonit Parke Taşı, Geçmeli parke taşı ve Yağmur Oluğu Temini ve Yapımı işinde ise iş artışı gerekçesiyle verilen süre uzatımlarının artış oranı ile uyumsuz olduğu görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Mücbir sebepler" başlıklı 10'uncu maddesinde mücbir sebeplere dayalı olarak süre uzatımını verilmesinin şartları düzenlenmiştir. Buna göre;

a) Doğal afetler.

b) Kanuni grev.

c) Genel salgın hastalık.

d) Kısmî veya genel seferberlik ilânı.

e) Gerektiğinde Kurum tarafından belirlenecek benzeri diğer haller mücbir sebepler olarak sayılmıştır.

Madde hükmüne göre, idareler tarafından yukarıda belirtilen hâllerin süre uzatımı verilmesini gerektirecek mücbir sebep olarak kabul edilebilmesi için bu sebeplerin yükleniciden kaynaklanan bir kusurdan ileri gelmemiş olması, taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması, yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş

bulunması, mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde yüklenicinin idareye yazılı olarak bildirimde bulunması ve bu sebeplerin varlığının yetkili merciler tarafından belgelendirilmesi zorunludur.

4735 sayılı Kanun'un "Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi" başlıklı 24'üncü maddesinde, "...*yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan işin sözleşmeye esas proje içinde kalması ve idareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20 'sine kadar oran dâhilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir.*" hükmü yer almaktadır.

Kanunda geçen "süre hariç" ifadesinden hareketle iş artışı nedeniyle bir süre uzatımı verilmesi icap ederse yeterli sürenin yükleniciye verilmesi gerekmektedir

Yine 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesinde istinaden hazırlanmış olan Yapım İşi İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin eki olan Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin mezkûr Kanun'un 24'üncü maddesi ile aynı başlığı taşıyan 21'inci maddesinde de iş artışı ile alakalı olarak birebir aynı hükümler yer almaktadır.

4735 sayılı Kanun'a göre öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması ancak, artışa konu olan işin sözleşmeye esas proje içinde kalması ve idareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması şartlarıyla mümkün olmaktadır. Yine Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "*İşin süresi ve sürenin uzatılması*" başlıklı 29'uncu maddesinde süre uzatımı verilecek hâller belirtilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 29 uncu maddesinde; "*Öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olduğu hallerde ilave işin gerektirdiği ek süre Yükleniciye verilir.*" denilmek suretiyle "*işin gerektirdiği ek sürenin*" yükleniciye verilmesi hususu vurgulanmıştır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 12'nci maddesin dördüncü fıkrasında, "*Proje değişiklikleri işin süresini etkileyecek nitelikte ise yüklenicinin bu husustaki süre talebi de idare tarafından dikkate alınır.*" düzenlemesi bulunmaktadır.

İş artışı sebebiyle verilecek süre uzatımlarında iş artış oranının toplam süreyle birebir mukayese edilerek ilave süre hesabı yapılması geçekçi olmayabilir. Bu durumda ne kadar iş

artışının olacağına dair hesaplamanın olması ve ilave artış nedeniyle verilecek sürenin bir hesaplama dayanağına dayanması gerekir. Yer teslimi sırasında işin yapımına engel olan durumun bulunduğu durumda yer teslim tutanağında bu hususun belirtilmesi, proje değişikliği halinde gerekçenin ve verilen sürenin nasıl hesaplandığı ile bu sürenin ne kadar olduğuna ilişkin bir değerlendirmenin olması gerekir.

Yapılan incelemede 2024/33234 ihale kayıt numaralı Kavaklıdere İlçesi Nebiler Mahallesi Kuyualan Yerleşkesi ve Ortaköy Mahallesi Muhtarlık Binası Yapılması işinde yer tesliminin 20.02.2024 tarihinde yapılarak işe başlandığı, iş bitimi için 150 takvim günü süre verildiği ve işin bitim tarihi olarak 20.07.2024 tarihinin belirlendiği görülmüştür. İşe ait sözleşmenin 18.1 maddesinde süre uzatımıyla ilgili hususlarda Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Bu işle ilgili olarak İdare tarafından 26.07.2024 tarihinde 30 gün, 06.09.2024 tarihinde 40 gün, 02.10.2024 tarihinde 60 gün olmak üzere toplam 130 gün süre uzatımı verilmiştir. İşe ilişkin ihale dosyası incelendiğinde birinci keşif miktarının 3.411.055,47 TL, ikinci keşif miktarının 3.739.685,33 TL olduğu ve %9,63 oranında iş artışı gerçekleştiği görülmüştür. Mukayeseli Keşif Cetveli incelendiğinde ise bu iş artışının önceden birim fiyat listesinde bulunan bazı imalat kalemlerinin miktar veya sayılarındaki artışından kaynaklandığı görülmüştür. Yani iş artışına yol açan kalemler içinde yapımı özellik arz eden ve öngörülemeyen bir imalat bulunmamaktadır. Bu durumda söz konusu işin süresindeki artış oranının, işin tutarındaki artış oranı ile yakın bir oranda olması gerektiği düşünülmektedir.

Söz konusu yapım işi ile ilgili süre uzatım talepleri ve bu taleplere binaen verilen süre uzatım kararları incelendiğinde ilk iki süre uzatım kararının hiçbir gerekçeye dayanmadan ve mevzuatta yazılı şartları taşımadan yersiz olarak verildiği, üçüncü ve son süre uzatım kararının ise iş artışı gerekçe gösterilerek verildiği görülmektedir. Ancak üçüncü süre uzatım kararı her ne kadar iş artışı gerekçesiyle verilse de İdarece verilen toplam ek sürenin iş artış oranı ile uyumlu olmadığı açıktır. İş artışı oranı yalnızca %9,63 olmasına rağmen verilen ek sürenin işin süresine oranı %87 civarındadır. Sonuçta 150 gün sürmesi planlanan bir yapım işi 130 gün süre uzatımı sonucu 280 günde tamamlanmıştır.

Yine 2024/461 ihale kayıt numaralı Kavaklıdere İlçesi Muhtelif Mahallerde Kilitli Parke Taşı, Begonit Parke Taşı, Geçmeli Parke Taşı ve Yağmur Oluğu Temini ve Yapımı işinde yer tesliminin 15.02.2024 tarihinde yapılarak işe başlandığı, iş bitimi için 150 takvim günü süre verildiği ve işin bitim tarihi olarak 14.07.2024 tarihinin öngörüldüğü anlaşılmıştır. İşe ait sözleşmenin 18.1 maddesinde süre uzatımıyla ilgili hususlarda Yapım İşleri Genel Şartnamesi

hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir. Bu işle ilgili olarak İdare tarafından 17.07.2024 tarihinde 45 gün ve 02.09.2024 tarihinde 20 gün olmak üzere 65 gün süre uzatımı kararı verilmiştir. Bu süre uzatım kararları iş artışı gerekçesiyle verilmiştir.

Söz konusu işe ait ihale dosyası incelendiğinde birinci keşif miktarının 8.160.000,00 TL, ikinci keşif miktarının 8.495.890,56 TL olduğu ve %4,12 oranında iş artışı gerçekleştiği görülmüştür. Mukayeseli Keşif Cetveli incelendiğinde ise bu iş artışının önceden birim fiyat listesinde bulunan bazı imalat kalemlerinin miktarlarındaki artışından kaynaklandığı anlaşılmıştır. Bu iş ile ilgili olarak da iş artışına yol açan kalemler içinde yapımı özellik arz eden ve öngörülemeyen bir imalat bulunmamaktadır ve yine söz konusu işin süresindeki artış oranının, işin tutarındaki artış oranı ile yakın bir oranda olması gerektiği düşünülmektedir. Halbuki işin miktarında gerçekleşen %4,12 oranındaki artışa karşılık iş süresindeki artış oranı %43 civarındadır. Söz konusu işin süresi başlangıçta 150 gün olarak öngörülmüşken verilen 65 günlük süre uzatımı ile bu süre 215 gün olarak gerçekleşmiştir.

Bu itibarla, İdare tarafından ihale edilen yapım işlerinde yersiz olarak süre uzatımı verilmemesi, iş artışı gerekçesiyle verilen süre uzatımlarında ise verilen süre uzatım kararlarının anlaşılır, somut, objektif bir hesaplamaya dayanarak iş artış oranı ile uyumlu bir şekilde verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Doğrudan Teminle Gerçekleştirilen Yapım İşlerinde Alımlarda Alıma İlişkin Teknik Şartname Hazırlanmaması

İdare tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesi d bendi uyarınca doğrudan teminle gerçekleştirilen yapım işinde ve hizmet alım işinde ise işe ait teknik detayları gösteren teknik şartname hazırlanmadan fiyat teklifi almak suretiyle alım sürecinin yürütüldüğü görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "Doğrudan Temin" başlıklı 22'nci maddesinin d bendinde, belediye sınırı dahilinde idarelerin 01.02.2024-31.01.2025 tarihleri arasında 622.756,00 TL'ye kadar mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulüne başvurabileceği belirtilmiştir.

Doğrudan teminle alım yöntemi her ne kadar bir ihale usulü olmasa da Kanun'da "İhale Süreci" başlıklı birinci kısmın "İhale Usulleri ve Uygulaması" başlıklı birinci bölümünde düzenlenmiştir. Doğrudan teminle yapılan alımlarda ilan yapma ve teminat alma zorunluluğunun bulunmaması bu yöntemle yapılacak alımlarda Kanun'un diğer hükümlerinin

tamamen göz ardı edileceği anlamına gelmemektedir.

Kanun'un 12'inci maddesinin ikinci fıkrasında *“İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verilir. Belirlenecek teknik kriterler, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olacak, rekabeti engelleyici hususlar içermeyecek ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlayacaktır.”* denilmektedir.

Kanun'un 12'inci maddesinin ikinci fıkra hükmü göz önünde bulundurularak alımlarla ilgili teknik kriterleri gösteren teknik şartnamelerin hazırlanması verimlilik ve fonksiyonellik sağlama ve uygun bir rekabet ortamı oluşturup istekliler fırsat eşitliği sağlama açısından önem arz etmektedir. Öte yandan yapılacak alım teknik kriterlerin belirlenmesi, idarelerin alım işini üstlenen yükleniciden ne talep edeceği, alım konusu işin kabulü esnasında nelere bakılacağı ve anlaşmazlık hâlinde tarafların ne üzerinde müzakere edeceğinin belli olması açısından da önemlidir.

İdare tarafından doğrudan teminle gerçekleştirilen Çamlıyurt Mahallesi Hayır Çeşmesi Yapımı işinde işe ilişkin teknik şartname hazırlanıp isteklilere sunulmadan yalnızca yapılacak işin adı belirtilerek isteklilerden fiyat teklifi alındığı görülmüştür.

Öte yandan Numarataj Güncellemesi Yapılması işi kapsamında montajı yapılacak duvar tipi levha ve kapı numarataj levhalarının sadece boyutları belirtilmiş, bu levhaların hangi malzemeden yapılacağı, hangi renklerde olacağı ve tasarımlarının nasıl olacağına ilişkin detayları içeren bir teknik şartname hazırlanarak isteklilere sunulmamıştır.

Mevzuatına uygun bir teknik şartname hazırlanmadan fiyat tekliflerinin alınması; söz konusu fiyat tekliflerinin hangi verilere dayanılarak yapıldığı, işi alan yüklenicinin neyi esas alarak çalışma yapacağı, tamamlanan yapım işinin kabul işlemlerinin hangi kriterler esas alınarak gerçekleştirileceği, taraflar arasında anlaşmazlık olması durumunda bu anlaşmazlığın neye göre çözüleceği konusunda belirsizliğe neden olmaktadır.

Sonuç olarak, İdare tarafından 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi d bendi uyarınca doğrudan teminle gerçekleştirilen alımlarda, işe ilişkin teknik şartnamelerin hazırlanarak isteklilere sunulması, fiyat tekliflerinin buna göre alınması ve alım sürecinin bu teknik şartnameler göz önünde bulundurularak yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Ödeme Emri Belgelerinin Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğine Uygun Olarak Düzenlenmemesi

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi sonucunda ödeme emri belgelerinin tek nüsha halinde düzenlendiği ve harcama birimleri yerine muhasebe birimince hazırlandığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “*Giderin gerçekleştirilmesi*” başlıklı 33'üncü maddesi, “*Bütçelerden bir giderin yapılabilmesi için iş, mal veya hizmetin belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak alındığının veya gerçekleştirildiğinin, görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanması ve gerçekleştirme belgelerinin düzenlenmiş olması gerekir. (Değişik son cümle: 22/12/2005-5436/10 md.) Giderlerin gerçekleştirilmesi; harcama yetkililerince belirlenen görevli tarafından düzenlenen ödeme emri belgesinin harcama yetkilisince imzalanması ve tutarın hak sahibine ödenmesiyle tamamlanır.*” şeklindedir.

15.08.2007 tarih ve 26614 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin “*Ödeme belgeleri ve bağlanacak kanıtlayıcı belgeler*” başlıklı 4'üncü maddesinde,

“(1) *Ödeme belgesi en az üç nüsha düzenlenir. İlk nüshası bu Yönetmelikte belirtilen eki kanıtlayıcı belgeler ile birlikte istendiğinde Sayıştaya gönderilmek, ikinci nüshası ise saklanmak üzere muhasebe birimine verilir. Üçüncü nüsha da harcama biriminde muhafaza edilir.*” denilmektedir.

Yukarıda yer verilen Kanun hükmüne göre harcama birimlerince iş, mal ve hizmet alındığında veya gerçekleştirildiğinde harcama birimlerinde yer alan görevli kişilerce gerçekleştirme belgelerinin düzenlenmiş olması gerekmektedir. Yönetmelik'te ise harcama birimlerince ödeme emri belgelerinin üç nüsha düzenlenmesi gerektiği, bir nüshasının Sayıştaya gönderilmek, ikinci nüshasının ise saklanmak üzere muhasebe birimine verileceği ve bir nüshasının ise muhafaza edileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, İdarenin harcama birimleri tarafından gerçekleştirilen harcamalara ilişkin olarak ilgili harcama birimi tarafından ödeme emri belgesinin hazırlanmadığı ve bu belgenin tek nüsha şeklinde muhasebe birimince hazırlandığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, İdarenin her harcama biriminin gerçekleştirmiş olduğu iş, mal veya hizmet

alımları kapsamında yapacağı ödemeler için en az üç nüsha ödeme emri belgesi düzenlemesi zorunluluk arz etmektedir. Düzenlemek üç nüsha ödeme emri belgesinin ilk nüshasının Yönetmelikte belirtilen kanıtlayıcı belgeler ile birlikte istendiğinde Sayıştaya gönderilmek ikinci nüshasının ise saklanmak üzere muhasebe birimine verilmesi, üçüncü nüshasının harcama biriminde muhafaza edilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Taşınır Kayıt Yetkilisi ve Taşınır Kontrol Yetkilisi Görevlerinin Aynı Kişide Birleşmesi ve Taşınır Konsolide Görevlisinin Belirlenmemesi

İdarede taşınır kayıt yetkilisi ve taşınır kontrol yetkilisi görevinin aynı kişi tarafından yerine getirildiği ve taşınır konsolide görevlisinin belirlenmediği görülmüştür.

18.01.2007 Tarih ve 26407 No.lu Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Taşınır Mal Yönetmeliği’nin “Taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri” başlıklı 6’ncı maddesinin birinci fıkrasında, taşınır kayıt yetkilileri, harcama yetkililerince, memuriyet veya çalışma unvanına bağlı kalmaksızın, taşınır kayıt ve işlemlerini bu Yönetmelikte belirtilen usule uygun şekilde yapabilecek bilgi ve niteliklere sahip personel arasından görevlendirileceği, taşınır işlemleri yoğun olan harcama birimlerinde birden fazla taşınır kayıt yetkilisi görevlendirileceği, kamu idarelerince ihtiyaç duyulması halinde birden fazla harcama biriminin taşınır kayıtları harcama birimleri itibarıyla ayrı ayrı tutulmak kaydıyla, bir taşınır kayıt yetkilisi tarafından yürütülebileceği belirtilmiştir.

Aynı maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında taşınır kontrol yetkilileri, harcama yetkililerince, taşınır kayıt yetkilisinin yapmış olduğu kayıt ve işlemleri kontrol etmek üzere yardımcılardan veya bunların bir alt kademesindeki yöneticileri arasından görevlendirileceği, personel yetersizliği nedeniyle taşınır kontrol yetkilisi görevlendirilemeyen harcama birimlerinde ise bu görev harcama yetkilisi tarafından yerine getirileceği, taşınır kontrol yetkilisi ile taşınır kayıt yetkilisi görevi aynı kişide birleşmeyeceği ifade edilmiştir.

Taşınırları teslim alan, sorumluluğundaki ambarlarda muhafaza eden, kullanıcılarına ve kullanım yerlerine teslim eden, taşınırlara ilişkin kayıtları tutan, bunlara ilişkin belge ve cetvelleri düzenleyen taşınır kayıt yetkilisi ile kayıt ve işlemler ile düzenlenen belge ve cetvellerin mevzuata ve mali tablolara uygunluğunu kontrol edenin aynı kişi olması kayıt ve kontrol sürecinin sağlıklı işlemesine engel olacaktır.

Başkanlık makamı tarafından 27.11.2017 tarihinde iki personel taşınır kayıt ve taşınır kontrol yetkilisi olarak bu yetkileri aynı kişi kullanacak şekilde görevlendirme yapıldığı görülmüştür.

Öte yandan Anılan Yönetmelik'in "Taşınır konsolide görevlileri" başlıklı 7'nci maddesi,

"(1) Kamu idaresinin taşınır hesaplarını kurumsal sınıflandırmanın II nci, mahalli idarelerde ise kurumsal sınıflandırmanın III üncü düzeyi itibarıyla birleştirmek ve üst yönetici adına İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelini hazırlamak üzere merkezde mali hizmetler birimi yöneticisine bağlı konsolide görevlisi belirlenir." şeklindedir.

10/10/2024 Tarih ve 32688 No.lu Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren yeni Taşınır Mal Yönetmeliği'nde de konu ile ilgili olarak aynı şekilde düzenleme yapılmış ve madde numaraları aynı kalmıştır.

Yapılan incelemelerde, Kavaklıdere Belediyesinde, mevzuatın öngördüğü cetvelleri üst yönetici adına hazırlamak üzere mali hizmetler birimi yöneticisine bağlı bir taşınır konsolide görevlisi belirlenmediği tespit edilmiştir.

Açıklanana nedenlerle, taşınır kontrol yetkilisi ile taşınır kayıt yetkilisi görevinin ayrı kişilerce yürütülmesi gerektiği ve mevzuatın öngördüğü cetvelleri üst yönetici adına hazırlamak üzere taşınır konsolide yetkilisi belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Belediyenin Mülkiyetinde Olan Arsanın İşgal Edilmesi ve Bu İşgalle İlgili Herhangi Bir İşlem Yapılmaması

Kavaklıdere Belediyesinin özel mülkiyetinde olan Yeni Mahalle 138 Ada 4 Parsel No.lu arsanın bir özel şahıs tarafından üzerine betonarme yapı ve eklentileri yapılmak suretiyle işgal edildiği ve Belediye tarafından bu işgalin giderilmesi ile ilgili herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinin a bendinde *"Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak."*, e bendinde *"Belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek"* belediye başkanının görevleri arasında sayılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesi ve kullanılmasından sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda bahsedilen kanun maddelerinde hüküm altına alındığı üzere, belediye taşınmazlarının idaresi ve belediyenin bu taşınmazlar üzerinde hak ve menfaatlerinin korunması başta Belediye Başkanı olmak üzere görevli ve yetkili olan bütün belediye çalışanlarının öncelikli görevidir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" 5'inci maddesinin birinci fıkrasının altıncı bendinde,

"Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydı ve yönetimi ile ilgili olarak bu yönetmelik gereğince yapılması gereken kayıt ve kontrol işlemleri; kuruluş kanunları ile özel mevzuatlarındaki hükümler uyarınca, bu idarelerin yetkili ve görevli birimleri tarafından yapılır." hükmü yer almaktadır.

Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan kayıt ve kontrol işlerinin doğru bir şekilde yapılması için kamu idarelerinin mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların durumunun taşınmazlar konusunda yetkili ve görevli olan birimler tarafından sürekli takip edilmesi bu taşınmazlarla ilgili yasa dışı kullanımlar varsa bu kullanımların tespit edilmesi ve gerekli yasal işlemlerin bir an önce yapılması gerekmektedir.

Belediyenin tapu kayıtlarında yer alan taşınmazların ada ve parsel numaraları kullanılarak Tapu Ve Kadastro Parsel Sorgulanma Uygulaması üzerinde yapılan sorgulama ve ilgili taşınmazın durumunun fiili olarak incelenmesi sonucunda, Yeni Mahalle 138 Ada 4 Parsel No.lu arsanın bir özel şahıs tarafından üzerine betonarme yapı ve bu yapıya bazı eklentiler yapmak suretiyle beri işgal edildiği tespit edilmiştir. Konu ile ilgili belgelerin ve tapu kayıtlarının incelenmesi sonucunda söz konusu arsanın 1970 yılından beri Kavaklıdere Belediyesinin özel mülkiyetinde olduğu ve bu arsanın alt tarafında arazisi bulunan bir özel şahsın kendi arazisine ev yapmak için 1984 tarihinde Belediyeden inşaat ruhsatı aldığı ancak inşaatı kendi arazisi yerine Belediyenin bahse konu arsasına yaptığı anlaşılmıştır.

Söz konusu belediye arsasının 1984 yılındaki parsel numarası 1534 olup aynı parsel Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından yapılan sayısallaştırma işlemleri esnasında

geçici olarak 2697 parsel olarak numaralandırılmış ve Kavaklıdere Belediyesi tarafından yapılan en son imar planında bu arsa yeni mahalle 138 Ada 4 Parsel No.lu olarak numaralandırılmıştır.

Bahse konu arsa üzerindeki işgalden dolayı öncelikle şagilden ecrimsil bedeli alınması gerektiği düşünülmektedir. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve Tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde, devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanun'un 9'uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil isteneceği, ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinesin işgalden dolayı bir zarara uğramış olmasının gerekmeyeceği ve fuzuli şagilin kusurunun aranmayacağı, işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği hükümleri yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Kanun'un yukarıdaki hükümlerinden anlaşılacağı üzere devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine fuzuli şagilden, bedeli idarece oluşturulacak komisyonca tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenmesi ve mülki idare amirine başvurularak işgal edilen taşınmazın 15 gün içerisinde tahliyesinin ve idareye tesliminin sağlanması gerekmektedir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesi gereği aynı hükümler belediye taşınmazları için de geçerlidir.

Kanun'da yer alan işgal edilen taşınmazın 15 gün içerisinde tahliyesinin ve idareye tesliminin sağlanması hükmü ile ilgili olarak söz konusu arsanın özel bir durumu da bulunmaktadır. Bu arsa üzerinde bulunan yapılarla ilgili olarak 3194 sayılı İmar Kanunu'nun Geçici 16'ıncı maddesi uyarınca 2018 yılında Yapı Kayıt Belgesi alınmıştır. Bu maddeye göre, Yapı Kayıt Belgesi alınan yapıların belediyelere ait taşınmazlar üzerine inşa edilmiş olması hâlinde, Yapı Kayıt Belgesi sahipleri ile bunların kanuni veya akdi haleflerinin talepleri üzerine bedeli ilgili belediyesine ödenmek kaydıyla taşınmazlar rayiç bedel üzerinden belediyelerce doğrudan satılır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun geçici 16'ncı maddesine dayanılarak hazırlanan Yapı Kayıt Belgesi Verilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar'ın "Hazineye ve belediyeye ait taşınmazlar üzerindeki yapılar" başlıklı 7'inci maddesinin son fıkrasında "*Belediyelerin özel mülkiyetinde olan taşınmazlar üzerine inşa edilmiş olan yapılara Yapı Kayıt Belgesi verilebilir. Böyle bir durumda, Yapı Kayıt Belgesi sahipleri ile bunların kanuni veya akdi haleflerinin talepleri üzerine bedeli ilgili belediyesine ödenmek kaydıyla taşınmazlar rayiç bedel üzerinden belediyelerce doğrudan bunlara satılır.*" hükmü yer almaktadır. Ancak ilgili mevzuatta tanınan imkâna rağmen Belediye arsasını işgal eden şahıs tarafından bahse konu arsanın doğrudan satış yolu ile satın alınması yönünde bir talepte bulunulmamıştır.

İdare tarafından bu husus ile ilgili olarak söz konusu arsa ile ilgili olarak ifraz dosyası hazırlandığı ve mevcut parselin küçük parsellere bölündüğü ve arsa üzerinde işgalci durumda olan şahsın yeni parsel düzeni içinde kendi kullandığı alana isabet eden parseli 3194 sayılı Kanun'un geçici 16. maddesi kapsamında satın almak için Belediye'ye başvurduğu ifade edilmiştir. Öte yandan, söz konusu arsanın işgal edilmesi nedeniyle geriye dönük olarak beş yıllık süre için ecrimisil bedelinin tahsil edilmesi için gerekli işlemlerin başlatıldığı bildirilmiştir.

Bu itibarla, söz konusu arsa üzerindeki işgalin sonlandırılması yönünde gerekli yasal işlemlerin yapılmasının, işgalciden geriye dönük olarak beş yıllık süre için ecrimisil bedeli tahsil edilmesinin ve yandan bahse konu arsanın 3194 sayılı Kanun'un yukarıda açıklanan maddesi uyarınca söz konusu arsanın işgalciye doğrudan satışının yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 7: İşgal Edilen Belediye Taşınmazları İçin Ecrimisil Alınmaması

Belediyeye ait taşınmazlar olan Çayboyu Mah. 126 ada 4 parselde kayıtlı 44.797 m² ham toprağın ve Derebağ Mah. 110 ada 1 parselde kayıtlı 33.284 m² tarlanın fuzuli şağil tarafından işgal edildiği, söz konusu taşınmazlara ilişkin ecrimisil alınmadığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde, Belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği hükmü yer almaktadır. Aynı Kanun'un "Ecrimisil ve Tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde ise devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali

üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanun'un 9'uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil isteneceği, ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinesin işgalden dolayı bir zarara uğramış olmasının gerekmeyeceği ve fuzuli şagilin kusurunun aranmayacağı, işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği hükümleri yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları” başlıklı 15'inci maddesinde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Kanun'un yukarıdaki hükümlerinden anlaşılacağı üzere devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine fuzuli şagilden, bedeli idarece oluşturulacak komisyonca tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenmesi ve mülki idare amirine başvurularak işgal edilen taşınmazın 15 gün içerisinde tahliyesinin ve idareye tesliminin sağlanması gerekmektedir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesi gereği aynı hükümler belediye taşınmazları için de geçerlidir.

Taşınmaz malları işgal eden fuzuli şagil durumundaki kişilerden ecrimisil alınması, işgal edilen taşınmazların sürekli bir şekilde ecrimisil tahsil edilerek kullandırılabilceği anlamına gelmemektedir. Zira ecrimisil uygulaması, hukuka aykırı bir yararlanmadan dolayı taşınmazı işgal eden kişiden alınan bir tazminattır. Bir kamu taşınmazının kiralama ya da idare etme usulü ve yöntemi değildir. 2886 sayılı Kanun'da işgal edilen taşınmazın mülki idare amirine başvurularak 15 gün içerisinde tahliyesinin ve idareye tesliminin sağlanmasına yönelik düzenleme de ecrimisilin bir kiralama yöntemi olmadığını göstermektedir.

Bahse konu olan Çayboyu Mahallesi ve Derebağ Mahallesiindeki araziler özel bir şirket tarafından işletilen büyük bir mermer ocağının bitişiğinde olup bu mermer ocağı tarafından üretilen ve “pasa” adı verilen mermer atıklarının depolama alanı olarak kullanılmaktadır ve bu araziler halen bu malzeme tarafından neredeyse tamamen örtülmüştür. Mevcut durumda söz konusu arazilerin tahliyesi ve başka bir amaçla kullanılması fiziki olarak mümkün görülmediğinden, şu aşamada bahse konu taşınmazlar hakkında 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinde öngörülen tahliye tedbirini uygulama imkanı bulunmamaktadır. Bu sebeple, arazilerin başka türlü kullanılma imkanı doğuncaya kadar Belediye tarafından uygun bir şekilde tespit edilecek tutarda bir ecrimsilin işgalci şirketten tahsil edilmek şartıyla söz konusu şirkete

kullandırmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bu itibarla, mermer ocağı işletmecisi şirket tarafından işgal edilen taşınmazlara ilişkin olarak ecrimisil bedeli tahsil edilmesi için gerekli işlemlerin başlatılması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>